

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
НАКАЗ
10.12.2014 № 883

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
12 січня 2015 р.
за № 13/26458

Про затвердження Інструкції з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України

{Із змінами, внесеними згідно з [Наказом Міністерства оборони № 25 від 16.01.2017](#)}

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03 червня 2013 року [№ 389](#) “Про затвердження Положення про військові комісаріати” та з метою подальшого вдосконалення організації професійно-психологічного відбору, покращення психологічного забезпечення у Збройних Силах України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити [Інструкцію з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України](#), що додається.
2. [Наказ Міністерства оборони України від 15 травня 2012 року № 325](#) “Про затвердження Інструкції з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 червня 2012 року за № 911/21223, визнати таким, що втратив чинність.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України
генерал-полковник
ПОГОДЖЕНО:

С.Т. Полторак

Міністр освіти і науки України

С.М. Квіт

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Міністерства оборони України
10.12.2014 № 883
Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
12 січня 2015 р.
за № 13/26458

ІНСТРУКЦІЯ

з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок організації та проведення заходів професійно-психологічного відбору громадян, які призиваються (приймаються) на військову службу, військовослужбовців Збройних Сил України, а також регламентує діяльність посадових осіб, які здійснюють заходи військово-професійного відбору у Збройних Силах України.

{Пункт 1 розділу I в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

2. Професійно-психологічний відбір у Збройних Силах України – комплекс заходів, спрямованих на забезпечення відбору громадян, які призиваються (приймаються) на військову службу, і військовослужбовців з професійно важливими якостями, що відповідають вимогам військово-професійної діяльності.

{Абзац другий пункту 2 розділу I виключено на підставі Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

3. Основними завданнями професійно-психологічного відбору особового складу є:

оцінка психологічної та психофізіологічної придатності військовослужбовців до видів діяльності, до виконання яких вони призначаються, прогноз успішності їх подальшої професійної діяльності під час проходження військової служби та виконання завдань за призначенням;

виявлення осіб з нервово-психічною нестійкістю, з асоціальними установками та тих, які вживають психоактивні речовини, підготовка та надання керівному складу військових частин (підрозділів) відповідних висновків та рекомендацій;

надання рекомендацій з раціонального розподілу особового складу відповідно до рівня розвитку їх професійно важливих індивідуально-психологічних та психофізіологічних якостей за військовими спеціальностями.

{Розділ I доповнено новим пунктом 3 згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

4. Заходи професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України:

визначення придатності до конкретних видів військово-професійної діяльності громадян, які призиваються (приймаються) на військову службу;

військово-професійна орієнтація громадян і військовослужбовців на оволодіння відповідними військово-обліковими спеціальностями;

попереднє вивчення індивідуально-психологічних якостей кандидатів для навчання у вищих військових навчальних закладах і військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів (далі - ВВНЗ і ВНП ВНЗ);

вивчення індивідуально-психологічних і професійно важливих якостей кандидатів для навчання, допідготовки, перепідготовки у навчальних центрах (підрозділах) Збройних Сил України осіб рядового, сержантського та старшинського складу;

вивчення індивідуально-психологічних і професійно важливих якостей кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом осіб рядового, сержантського та старшинського складу;

вивчення індивідуально-психологічних і професійно важливих якостей кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу;

вивчення індивідуально-психологічних і професійно важливих якостей кандидатів для проходження служби у військовому резерві;

вивчення індивідуально-психологічних і професійно важливих якостей кандидатів для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національного контингенту і національного персоналу, що не входить до складу національного контингенту;

вивчення індивідуально-психологічних і професійно важливих якостей громадян, які призиваються на строкову військову службу, а також осіб офіцерського складу за призовом;

вивчення індивідуально-психологічних якостей військовозобов'язаних за призовом під час мобілізації, на особливий період;

вивчення професійно важливих якостей військовослужбовців під час оцінювання при призначенні на посади і переміщенні по службі на підставі резерву кандидатів для просування по службі з підготовкою відповідних висновків і рекомендацій;

надання за результатами відбору висновків і рекомендацій командирам (начальникам) щодо доцільності призову (прийому) визначених осіб на службу до Збройних Сил України, організації індивідуальної роботи з підлеглими, комплектування екіпажів, розрахунків, команд, підрозділів військовослужбовцями з урахуванням їх психологічної сумісності, індивідуально-психологічних і професійних якостей.

{Пункт 4 розділу I в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

5. Види забезпечення професійно-психологічного відбору:

матеріально-технічне забезпечення – організовується Головним управлінням морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України;

{Абзац пункту 5 розділу I із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

фінансове забезпечення – здійснюється за рахунок коштів, що виділяються за відповідними статтями кошторису Міністерства оборони України;

науково-методичне та програмне забезпечення – здійснюють Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Українська військово-медична академія, Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, науково-дослідні установи Збройних Сил України.

{Абзац пункту 5 розділу I із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

II. Порядок організації та проведення заходів професійно-психологічного відбору

1. Організацію та керівництво професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України здійснює Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України.

{Абзац перший пункту 1 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

{Абзац другий пункту 1 розділу II виключено на підставі Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

{Абзац третій пункту 1 розділу II виключено на підставі Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

{Абзац четвертий пункту 1 розділу II виключено на підставі Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

2. Методи та форми психологічних досліджень, застосування психодіагностичного інструментарію та його програмного забезпечення здійснюються відповідно до законодавства.

3. В обласних та Київському міському військових комісаріатах (далі - обласні військові комісаріати) завдання професійно-психологічного відбору покладаються на групи по роботі з особовим складом та громадськістю.

У районних (міських) військових комісаріатах (далі - районні (міські) військові комісаріати) завдання професійно-психологічного відбору покладаються на групи професійно-психологічного відбору. Керівництво зазначеними групами здійснюється начальниками відділень комплектувань.

{Пункт 3 розділу II в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

4. У військових частинах, навчальних центрах, на полігонах проведення професійно-психологічного відбору організовує командир (начальник).

{Пункт 4 розділу II в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

5. Для організації та проведення заходів професійно-психологічного відбору в обласних військових комісаріатах, районних (міських) військових комісаріатах, військових частинах, навчальних центрах, на полігонах створюються групи професійно-психологічного відбору (далі - групи професійно-психологічного відбору).

За наказом командира (начальника) керівництво зазначеними групами покладається на заступника командира (начальника), відповідального за морально-психологічне забезпечення військової частини (установи), у разі його відсутності - на одного із заступників командира (начальника).

До складу груп професійно-психологічного відбору за наказом командира (начальника) залучаються офіцери органу з морально-психологічного забезпечення, кадрового органу, медичні та інші фахівці, які мають вищу освіту за спеціальностями “психологія”, “практична психологія”, “соціальна психологія”, “психофізіологія”, “соціологія” та перебувають на відповідних посадах.

На них покладається:

проведення професійно-психологічного відбору громадян, які підлягають приписці до призовних дільниць, призовників, кандидатів, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом, кандидатів на службу у військовому резерві, а також для навчання у ВВНЗ і ВВП ВНЗ;

вивчення індивідуально-психологічних якостей військовозобов’язаних за призовом під час мобілізації, на особливий період;

безпосередня участь у проведенні розподілу особового складу за профілями підготовки і військовими спеціальностями;

проведення методичної підготовки посадових осіб і фахівців, які залучаються до проведення заходів професійно-психологічного відбору.

Склад, розподіл обов’язків посадових осіб груп професійно-психологічного відбору, строки і порядок їх роботи визначаються наказом відповідного командира (начальника), який видається щороку.

{Пункт 5 розділу II в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

6. Завдання груп професійно-психологічного відбору:

1) в обласних військових комісаріатах:

попереднє вивчення та участь у доборі кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом, громадян для проходження служби у військовому резерві Збройних Сил України, а також для навчання у ВВНЗ і ВВП ВНЗ;

2) у районних (міських) військових комісаріатах:

вивчення громадян, які призиваються на строкову військову службу, приймаються на військову службу за контрактом, осіб офіцерського складу за призовом, участь у доборі громадян для проходження служби у військовому резерві Збройних Сил України, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період;

3) у військових частинах, навчальних центрах:

проведення професійно-психологічного відбору серед кандидатів для проходження військової служби за контрактом, служби у військовому резерві;

вивчення поповнення, яке надійшло до військової частини з військових комісаріатів, розроблення рекомендацій щодо його раціонального розподілу за напрямками підготовки та військовими посадами;

вивчення військовослужбовців, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період;

попередній відбір кандидатів для навчання у ВВНЗ і ВНП ВНЗ та підготовки фахівців у навчальних центрах з числа військовослужбовців строкової служби, постійного складу військової частини;

професійно-психологічний відбір кандидатів для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національного контингенту і національного персоналу, що не входить до складу національного контингенту;

участь у комплектуванні екіпажів, розрахунків, команд, підрозділів з урахуванням психологічної сумісності;

виявлення осіб із нервово-психічною нестійкістю, низькими індивідуально-психологічними та професійними якостями;

методична підготовка представників військових частин, які направляються до військових комісаріатів для роботи в групах професійно-психологічного відбору.

{Пункт 6 розділу II в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

7. Під час проведення заходів професійно-психологічного відбору застосовуються методики та автоматизовані психодіагностичні комплекси (за письмовою згодою) відповідно до переліку психодіагностичних методик, які використовуються під час проведення заходів професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України, затверджених Генеральним штабом Збройних Сил України.

Користування тестовими методиками, інтерпретація результатів тестування та вивчення особового складу дозволяються лише посадовим особам, які входять до складу груп професійно-психологічного відбору та мають відповідний освітній рівень.

{Розділ II доповнено новим пунктом 7 згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

III. Особливості організації заходів професійно-психологічного відбору

1. Заходи попереднього вивчення особистих якостей громадян, які підлягають приписці до призовних дільниць, призову на строкову військову службу, та військовозобов'язаних проводяться в районних, об'єднаних районних, міських, об'єднаних міських військових комісаріатах.
2. Завданнями попереднього вивчення особистих якостей є:
 - аналіз відомостей, що містяться в документах військового обліку;
 - проведення індивідуальних бесід із кандидатами для проходження військової служби;
 - психологічне (психофізіологічне) обстеження громадян;
 - військово-професійна орієнтація.
3. Під час аналізу матеріалів особових справ особлива увага звертається на вивчення відомостей, зазначених в аркуші вивчення особистих якостей кандидата, зразок якого наведено в [додатку 6](#) до Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністра оборони України від 10 квітня 2009 року № 170, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 19 травня 2009 року за № 438/16454 (далі – Інструкція про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України).
4. Висновок про професійну придатність громадян до проходження військової служби у Збройних Силах України виноситься особами, визначеними у пункті 5 розділу II цієї Інструкції, за результатами виконання всіх методик психодіагностичних тестів.
5. Результати професійно-психологічного відбору заносяться до картки професійного відбору кандидата (далі – картка професійного відбору), форма якої наведена в [додатку 7](#) до Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України.
6. [Картка професійного відбору](#) кандидата, призваного на військову службу, надсилається разом із особовою справою до місця проходження ним військової служби.

7. Проведення заходів професійно-психологічного відбору з кандидатами на військову службу у Збройних Силах України за контрактом та службу у військовому резерві складається з двох етапів та здійснюється обласними військовими комісаріатами та військовими частинами:

на першому етапі (у військовому комісаріаті) – оформлення попереднього висновку про професійну придатність громадян до проходження військової служби за контрактом та служби у військовому резерві Збройних Сил України, що вноситься особами, визначеними у пункті 5 розділу II цієї Інструкції;

на другому етапі (у військовій частині) – оформлення остаточного висновку про професійну придатність громадян до проходження військової служби за контрактом та служби у військовому резерві, що вноситься особами, визначеними у пункті 5 розділу II цієї Інструкції.

8. До вивчення кандидатів на військову службу за контрактом, службу у військовому резерві обов'язково залучаються командири підрозділів, до яких вони будуть призначені на укомплектування посад після прийняття на військову службу.

{Абзац перший пункту 8 розділу III в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

Командири (начальники) підрозділів персонально відповідають за достовірність та об'єктивність характеристик, обґрунтованість висновків і рекомендацій щодо відібраних кандидатів на військову службу.

9. Командир військової частини приймає рішення про прийняття кандидата на військову службу за контрактом, службу у військовому резерві та укладення з ним контракту з урахуванням результатів професійно-психологічного відбору.

{Пункт 9 розділу III в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

10. Організація та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у ВВНЗ та ВНП ВНЗ здійснюються на підставі [Інструкції з організації та проведення професійного психологічного відбору кандидатів на навчання у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів](#), затвердженої наказом Міністра оборони України від 09 липня 2009 року № 355, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 22 вересня 2009 року за № 893/16909.

11. Організація професійно-психологічного відбору кандидатів для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національного

контингенту і національного персоналу, що не входить до складу національного контингенту, здійснюється на підставі [Інструкції з підготовки та застосування національних контингентів, національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки](#), затвердженої наказом Міністерства оборони України від 18 січня 2016 року № 23, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2016 року за № 206/28336.

{Пункт 11 розділу III в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

12. Керівництво професійно-психологічним відбором у військових частинах, закладі, установі, які підпорядковані командирі військової частини А0515, покладається на керівника структурного підрозділу військової частини А0515 відповідно до рішення її командира. Особливості організації проведення професійно-психологічного відбору визначаються відповідним наказом командира військової частини А0515.

{Розділ III доповнено новим пунктом 12 згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

13. У разі не згоди з результатами професійно-психологічного відбору наказом керівника органу військового управління призначається комісія.

Проведення повторного професійно-психологічного відбору призначеною комісією має бути завершено протягом одного місяця з дня його призначення. У цей самий строк до особи доводяться результати її повторного професійно-психологічного відбору.

{Розділ III доповнено новим пунктом 13 згідно з Наказом Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

IV. Конфіденційність результатів професійно-психологічного відбору та порядок обміну інформацією

1. З порядком та результатами здійснення заходів професійно-психологічного відбору мають право ознайомлюватися такі особи (у наведених обсягах):

кандидат, що проходив заходи професійно-психологічного відбору, – з власними результатами професійно-психологічного відбору після його завершення;

командири (прямі начальники) посадових осіб, що проводили професійно-психологічний відбір, – з результатами професійно-психологічного відбору кандидатів;

командир (начальник) підрозділу, до складу якого планується кандидат на військову службу або службу у військовому резерві, – з результатами професійно-психологічного відбору кандидатів;

посадова особа кадрового органу – з результатами професійно-психологічного відбору кандидатів;

командир (начальник) військової частини (його заступник по роботі з особовим складом) – з пропозиціями особи, відповідальної за проведення заходів професійно-психологічного відбору.

2. Рівні розвитку окремих індивідуально-психологічних якостей, професійно важливих для служби на конкретних військових посадах (за класами споріднених військових посад), оцінюються:

“високий рівень” (повністю відповідає вимогам військових посад);

“середній” (в основному відповідає вимогам військових посад);

“мінімально достатній” (частково відповідає вимогам військових посад);

“низький” (не відповідає вимогам військових посад).

3. Документи професійно-психологічного відбору (описи методик, реєстраційні бланки до методик, інший психодіагностичний інструментарій, програмне забезпечення, журнал обліку результатів професійно-психологічного відбору) та відповідні файли на електронних носіях зберігаються керівником групи професійно-психологічного відбору або уповноваженою ним посадовою особою в умовах, що забезпечують захист інформації з обмеженим доступом.

{Пункт 3 розділу IV в редакції Наказу Міністерства оборони [№ 25 від 16.01.2017](#)}

4. Усі носії інформації про результати професійно-психологічного відбору повинні забезпечувати конфіденційність її використання.

Особам, задіяним у заходах професійно-психологічного відбору, забороняється обговорювати зміст, процедуру та результати професійно-психологічного відбору з особами, функціональними повноваженнями яких не визначається участь в організації та проведенні заходів із відбору кандидатів.

5. Відповідальним за збереження інформації про результати професійно-психологічного відбору є керівник групи професійно-психологічного відбору.

Тимчасово виконуючий
обов'язки начальника
Головного управління
по роботі з особовим складом
Збройних Сил України
полковник

О.М. Голоднюк